

Közös erővel

A szocialista közösséghez tartozó államok gazdasági kapcsolataiban mind jelentősebb szerepet játszik a tisztán kereskedelmi kapcsolatokról a termelési és tudományos-műszaki kooperációra és szakosításra, a kétoldalú és sokoldalú gazdálkodó szervezetek és tudományos kollektívák létrehozására, fontos népgazdasági objektumok közös építésére, majd közös használatára való átérés.

A KGST-tagállamok nagy figyelmet szentelnek az észszerű munkamegosztás fejlesztésének, a nemzetközi szakosítás és kooperáció bővítésének. Így például a gépgyártásban a szakosítást és a kooperációt főleg a mezőgépek és traktorok, a könyynyű- és élelmiszeripari gépek, a gépkocsik, az emelőszállító berendezések stb. termelésében szervezik meg. Ennek révén az egyik vagy másik termékfajta kibocsátására szakosodó ország nemcsak önmaga, hanem más KGST-tagállamok számára is termelve, optimális méretűvé fejlesztheti az adott termelést, csökkentheti a kis szériákban való gyártást, növelheti a gazdasági hatékonyságot. Ez gazdasági nyereséghez vezet és az adott ország és partnerei így tökéletesebb és olcsóbb terméket tudnak felhasználni komplex fejlesztési programjaik megvalósítása érdekében.

A KGST-tagállamok által közösen megoldandó legfontosabb problémák egyike a népgazdaság tüzelő-energetikai és nyersanyagforrásokkal való ellátása. Arról van szó, hogy a KGST-tagállamokban a természeti kincsek rendkívül egyenetlenül oszlanak meg. A Szovjetuniót kivéve gyakorlatilag egyetlen testvéri állam sem rendelkezik ásványi nyersanyagból és fűtőanyagból, hogy úgy mondjuk, kielégítő „választékkal”. Ebből adódik a Szovjetunió különleges szerepe a szocialista világpiac tüzelő- és nyersanyagellátásában. Még az ötvenes évek közepén ásványi nyersanyagból, fűtőanyagból és fémekből a KGST-tagállamok együttes kölcsönös szállításaiban a Szovjetunió mintegy 40 százalékban részesedett, addig a hetvenes évek közepére ez a hányad körülbelül kétharmadra növekedett. Az előző öt éves terv során a Szovjetunió mintegy 550 millió tonna egyezményes tüzelőanyagot szállított a testvéri országokba, a folyó öt éves tervben pedig ezek a szállítások körülbelül 800 millió tonnára emelkednek. Ennek a mennyiségnek mintegy a felét alkotja a kőolaj és termékei.

A KGST-tagállamok' impportszükségeit kőolajból, földgázból, nyersvasból, villamos energiából csaknem teljesen, olajtermékekből, hengerelemből, foszfortartalmú műtrágyából háromnegyed részben, gyapottól, kőszénből, mangánércből háromötöd részben, vasércből 90 százalékgig, fűrészárúkból 80 százalékgig szovjet szállítmányok révén fedezik.

A Szovjetunió hosszú távú tüzelő-nyersanyag- és energetikai programját teljesítve kénytelen megfelelő területi-termelési komplexumokat létesíteni, főleg a keleti és északi kerületek erőforrásaira támaszkodva, ami fokozott volumenű beruházásokat tesz szükségessé. Ezeket a körülményeket figyelembe véve a többi érdekelt KGST-tagállamok aktívan részt vesznek ennek a programnak a megvalósításában.

A kurszki mágnesez anomália külszíni bányában cseh-szlovák és NDK-gyárt-

mányú hatalmas, forgótárcsás komplexumok, lengyel meddőszállító kocsik, NDK-beli villanymozdonyok dolgoznak. Közös erővel épül az orenburgi gázvezeték, az Usztylmszk-i cellulózgyár. A munkálatok befejezése után minden résztvevő megkapja a megfelelő részt a nyersanyagból, vagy a késztermékekből.

J. G.

Városavatás Érden

Pénteken várossá avatták Érdenet. A városi tanács alakuló ünnepi ülésén részt vett Fock Jenő, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja. Az ünnepi ülésen a megválasztott tisztségviselők esküt tettek. Ezután Fock Jenő mondott ünnepi beszédet. Ezután a Népköztársaság Elnöki Tanácsának megbízásából átadta a városalapító oklevelet Erd tanácselnökének.

Olcsó cikkek boltja

Somogyi Károlyné felvétele

Sokan vesznek méterárut az olcsó áruk boltjában

— Ötven forintért még akkor is megéri, ha az otthoni munkához veszem fel, mellyel helyett — mutatja a kabátbélést egy idősebb asszony a szomszédjának. Arrébb fiatal nő vizsgálja a pultra terített kardonanyagot.

— Apró hiba van a festésben, azért olyan olcsó — nyugtatja az eladó. A paplanhoz és a színes ágyneműhöz magyarázatot sem kell fűzni, anélkül is megveszik. Darabonként száz forinttal kerül kevesebbe, mint bármelyik más üzletben. A válaszfék szerénynek tűnik, mégis sokan vásárolnak a Szeged és Vidéke AFÉSZ olcsó áruk boltjában, a Marx téri „N” pavilonban.

— December 4-én nyílt meg az olcsó áruk boltja — tájékoztat Füleki József, a Szeged és Vidéke AFÉSZ áruforgalmi osztályvezetője. — Karácsonyig másfél millió forint volt a forgalom. Az árut az Észak-magyarországi Textil Nagykereskedelmi Vállalat szállítja. Lakástextilt, méterárut és ágyneműt küldenek, zömmel olyan termékeket, amelyek gyártását megszüntették, de még bőven maradt belőlük a raktárakban. Ezeket a régi kereskedelmi ár 40 százalékaival olcsóbban tudjuk eladni. A mostani készletünk két és fél millió forint értékű. Számítunk arra is, hogy még a napokban másfél millió forint értékű áru érkezik.

— A szövetséget kockázatot is vállal. Mi lesz, ha csökken az érdeklődés a bolt iránt?

— A vállalattal kötött szerződés szerint leszállított áron eladhatjuk azt, ami nem kelendő, vagy ha így sem sikerül értékesíteni, visszaküldhetjük. Nem valószínű, hogy erre többször sor kerülne. A tapasztalatok azt mutatják, hogy amíg áru van, a vásárlók bejönnek a boltba...

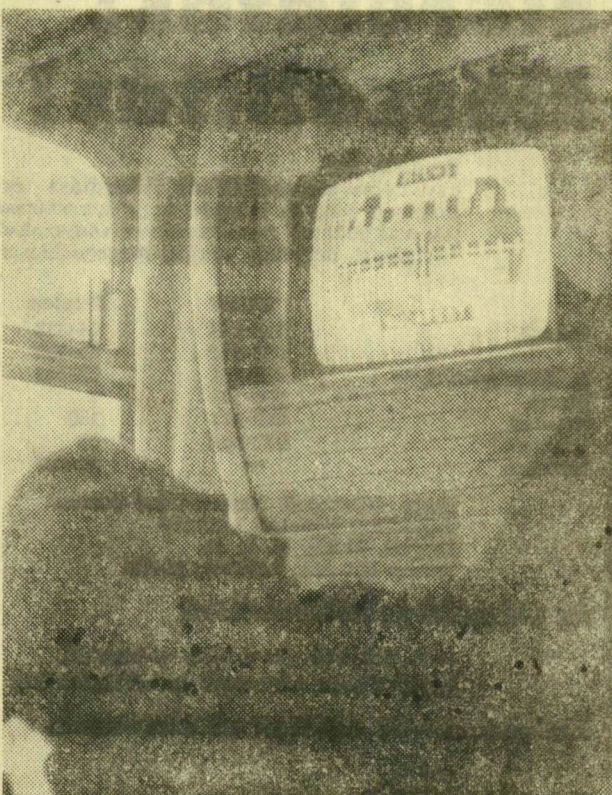
— Nem gondoltam volna, hogy karácsony után is ennyien lesznek az üzletben — közli Úveges Lászlóné üzletvezető-helyettes. — Még most is akad olyan vevőnk, aki ajándékot vásárolt.

— Azért nem mindegyik árut keresik egyformán — teszi hozzá Szabó Zsigmond

üzletvezető. — A kártolt gyapjúszövetet például senki sem viszi. A selyem kabátbélésből 5 ezer méter volt. Azt gondoltam, sohasem fog elkelni. Már csak ezer méter van belőle...

Kálmán Lajos eladó éppen a selyem béléanyagot méri. A pultr töltső oldalán, az egyik műanyag kosárban őszszahajtogatott öltöny lapul. Mindössze hatszáz forintba kerül. A vevő — az öltözékekből ítéve — nem ünnepelőnek hordja majd. Az olcsó ruhát, méterárut nemcsak a kispénzűek és a szabni-varrni tanulókat keresik. Sokan jönnek be a Szeged környéki falvakból, tanyákból is. Olyan ruhát akarnak vásárolni, amelyre nem kell vigyáznia. Ilyet pedig kevés üzletben lehet kapni. Az olcsó áru pedig egyre inkább hiánycikk. Ezért népszerű az AFÉSZ Marx téri boltja.

J. E.

TÉVÉ A BUSZON. Miskolcon, a Volán 3. számú Vállalat televíziót szerelt az egyik autóbusszba, amely Mezőkövesdről Edelénybe, illetve vissza szállítja a bányászokat. Különböző emberek örülnek a tévének, akik este indulnak Edelényből munkába. Ők a teljes esti programot végignézhetik, az utazás alatt

Képzés és társadalmi szükséglet

A tanítók példája közismert. Nálunk találták meg először a megoldás módját. A kiutat, hogy elegendően legyenek az általános iskolák alsó tagozatain nevelő pedagógusok. Kiöltötték a képesítésnélküliséget, mint a hiányzó diplomásokat pótló vagy átmenetileg helyettesítő intézményt, s máris megszűnt a munkaerőhiány. Legálábbis papíron, a számok, a tények világában.

A tanítókat említettem, ám szót ejtethet volna egyéb foglalkozásokról is, ahol a vágyak és az igények igen csak eltérnek a valóságtól. Hivataloskodva: ahol a képzés nem fedei a társadalom igényeit. Vagy legalábbis nem teljesen illeszthető egymásra a két jelenség, eltérnek egymástól nagyságban, alakban.

Elméletben pedig igencsak egyszerű az egész. Létezik egyszer a képzés. Az oktatás, a felkészítés rendje, s adtak a munkahelyek is, ahol megfelelő számban várják a szakmát, diplomát szerzetteket. Ha úgy tetszik az utánpótlást. Aztán — szakmája válogatja — vagy jönnek az újak vagy nem.

Aligha szükséges külön szólni róla, hogy minden társadalomban létezik egyfajta munkamegosztás. Adott egy sémára, hogy adott időben, adott helyen hány mérnök, orvosra, jogászra, szakmunkásra, betanított munkásra és így tovább, van

szükség a társadalmi feladatok teljesítéséhez. A képzésnek többé kevésbé követnie kell a sémát, törekednie szükséges rá, hogy a munkamegosztás egyes posztjairól eltávozók pótolhatók legyenek. Megfelelő felkészültségű, hozzáértő munkára kész szakemberekkel.

A kiindulópontot figyelembe véve, a tanítóknál a képzés nem követi az igényeket. A fővárosban — a tanács nemrégiben közzétett megállapításai szerint — néhány esztendő alatt szinte megszorozódott a képesítés nélküliek száma. A lelkes amatőröké, akik tulajdonképpen szakmájuk mellett utólag szerzik meg a képesítést. Az orvosoknál más a gond. Számukra a vidék fehér folt, még lakással (ami pedig igen csak nagy érték nálunk) is alig tudják lecsalogatni őket egy-egy fővárostól távoli körzetbe. A mérnökök viszont többen vannak, mint amennyit a felkészültségüknek megfelelően foglalkoztathatnak a gyárak, az üzemek. Nincs hiány jogászokból sem, a hatvanas esztendő vége óta a szükségletekhez igazodott számuk.

A szakmunkásoknál már tarkább a kép. Olyan foglalkozások számítanak manapság hiányszakmának, amelyeknek igencsak nagy hagyományuk van. Csak egyetlen példa. A gépi forgácsológé, azaz az esztergályosoké. Kis túlzással élve lámpással

keresik a szakma elsajátítására kész fiatalokat szerte az országban. Persze az igazsághoz az is hozzátartozik, hogy mindig voltak és lesznek hiányszakmák, valamint divatos foglalkozások.

Már csak azért sem lelhető fel tökéletes megoldás, mert a képzés nem mentes a kockázattól. Nincs oktatási intézmény, ahol ne létezne lemorzsolódás, s ezzel számolniuk kell a felvételnél közreműködőknek is. A pontos szám, az igényeknek megfelelő mennyiség sem számítható ki 15–30 évre előre. Valaki nem megy el nyugdíjba a korhatár elérésekor, egy másik megbetegszik és otthagyja a rajzsztalt, a gépet, s máris keresztülhúzza a számításokat. Azokban a szakmákban viszont, ahol esztendő óta nagy a szakemberhiány még akad mód a cselekvésre.

Egyrészt propagandával (nem mennyiségi, inkább minőségi reklámmal), másrészt pedig az érdekltség megteremtésével. Vonzóvá kell tennie egy-egy hiányszakmát a pályaválasztás előtt állóknak. A helyes orientálás az érdekekre épít. Az anyagiakra és az erkölcsiekre egyaránt. Elsősorban ott, ahol a hosszú távú tervezés során fény derül rá: a szakmának élnie kell, a társadalomnak a munkamegosztás adott posztján szüksége van az utánpótlásra.

Malonyai Péter

Magyar—kubai mezőgazdasági kapcsolatok

Magyar nemesítésű növényfajták és hibridek „vizsgáznak” Kubában, ahol a kedvező éghajlati adottságok a téli vetést és az évenként többszöri termesztést is lehetővé teszik. Ennél fogva több generációt lehet felnevelni a kutatók számára rendelkezésre álló idő alatt.

A program keretében a szegedi gabonanemesítők új kukoricáit próbálják ki a szigetországban. A legújabb zöldségfélék vetőmagját is elküldték a tengerentúlra, a Kecskeméti Zöldségtermesztési Kutató Intézet több új hibrid- és fajtajelöltje ho-

zott dús termést Kubában. A magyar kertészeki szakemberek elégedettek az eredményekkel. A kísérletek további szakaszára Magyarországon kerül sor, a Kubában többszörösen ellenőrzött növényeket itthon szaporítják el. Később azonban — a megállapodások értelmében — a kubai gazdaságok számára is hozzáférhetővé teszik a legjobb képességű magyar növényi hibrideket és fajtasort.

Szoros kapcsolat alakították ki a két ország állatorvosai, magyar szakemberek közreműködésével szervezték meg Kubában az állatorvosi szolgálatot, valamint az állategészségügyi ellátás egész rendszerét.

A magyar szakemberek növényvédelmi szaktanácsadással is segítették a szigetországi növénytermesztést. Gyümölcsöző együttműködés jött létre a Gödöllői Agrártudományi Egyetem és a Ciego de Avila-i mezőgazdasági főiskola között. Rendszeresen kicserélik a tudományos kutatások eredményét és informálják egymást az oktatás fejlesztésével kapcsolatos legújabb módszerekről.

Tömpe István köszöntése

Tömpe Istvánt, az MSZMP Központi Bizottságának tagját, az Állami Rádió és Televízió Bizottság elnökét, 70. születésnapja alkalmából köszöntötte Kádár János, az MSZMP Központi Bizottságának első titkára és átadta neki a Központi Bizottság üdvözlő levelét. Jelen volt Aczél György, a Politikai Bizottság tagja, a Minisztertanács elnökhelyettese és Győri Imre, a Központi Bizottság titkára. (MTI)

Jobb munkakörülmények a MÁV-nál

Javultak a munkakörülmények, csökkent a balesetek száma a MÁV vállalatnál, üzemeiben — állapította meg a vasutasok szakszervezete központi vezetőségének pénteki ülésén Gáspár Imréné, a szakszervezet osztályvezetője a munkavédelmi helyzetről előterjesztett beszámolójában. A jelenlegi tervidőszakban mintegy 6 milliárd forintot fordított a MÁV a munkavédelem fejlesztésére.

A következő években a legfontosabb feladat a nehéz fizikai munka további gépesítése,

Műsorajánlat

Berdál Valéria, a Szegedi Nemzeti Színház művésznője lesz a Stúdióknk vendége című adás főszereplője ma, szombaton 17 óra 15 perces kezdettel a rádió harmadik műsorában. Zongorán közreműködik Pál Tamás, a műsort Boros Attila vezeti.

A világ legrövidebb szilveszteri kívánságműsorát mutatja be a DAC, azaz a Dél-alföldi Crónika holnap, december 31-én 16 óra 25 perckor a televízió egyes műsorában.

Két alkalommal is jelentkezik a szegedi körzeti stúdió a jövő héten. Január 3-án 17 óra 55. január 5-én pedig 18 óra 30 perces kezdettel láthatjuk a tévében a szegediek programját.

Kerekes Imre Kapaszkodj Malvin, jön a kanyar című darabját a Szegedi Nemzeti Színház Kisszínházának előadásában közvetíti a televízió január 6-án este 8 órakor a kettes műsorban.